

Warszawa, dnia 01 września 2017 r.

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW**

PW2.056.1.2017

Na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1123), w związku z petycją nadesłaną przez Panią drogą elektroniczną, dotyczącą przyznania poszczególnym podmiotom (publicznym, jak i prywatnym) wsparcia finansowego w postaci „dodatkowej subwencji”, a także wprowadzenia m.in. dopłat do opłat lokalowych oraz utworzenia opłat inwestycyjnych, uprzejmie przedstawiam poniższe informacje.

Odnosząc się do pierwszej z zaprezentowanych przez Panią w petycji sugestii, wskazania wymaga, że funkcjonujące obecnie w porządku prawnym rozwiązania umożliwiają pozyskiwanie wsparcia finansowego ze środków publicznych na zadania, które w ocenie ustawodawcy powinny być finansowane ze środków publicznych (dotacje). Istnieje także możliwość uzyskania gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa (kwestie te reguluje ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2015 r. poz. 1052, z późn. zm)). Poziom finansowania takich zadań musi uwzględniać zarówno potrzeby społeczne i gospodarcze, jak i możliwości finansowe Państwa oraz stabilność finansową w krótkim, średnim i długim okresie.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że Rząd, za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego i podmiotów z nim powiązanych wspiera przedsiębiorców zapewniając możliwość udzielenia wsparcia finansowego. Niektóre z wymienionych w petycji jednostki finansowane są na zasadzie „brutto” i nie otrzymują dotacji/subwencji, lecz finansowane są bezpośrednio z budżetu państwa (tj. pokrywają swoje wydatki z budżetu państwa, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek dochodów budżetu państwa). Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. to Narodowemu Bankowi Polskiemu, jako centralnemu bankowi państwa, przysługuje wyłączne prawo emisji pieniądza (znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej). Narodowy Bank Polski - zgodnie z art. 227 Konstytucji RP - odpowiada również za wartość polskiego pieniądza. Zgodnie z ustawą o Narodowym Banku Polskim - podstawowym celem jego działalności jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to celu podstawowego. Organem odpowiedzialnym za ustalanie celów inflacyjnych oraz wartości instrumentów polityki pieniężnej jest natomiast Rada Polityki Pieniężnej. Rada dysponuje swobodą w kształtowaniu metod i form prowadzenia polityki monetarnej, co stanowi o jej funkcjonalnej niezależności od organów władzy państwowej. Współpraca Rządu

Finansów

z władzami monetarnymi sprowadza się zasadniczo do koordynacji polityki pieniężnej i fiskalnej w sposób pozwalający na zachowanie lub powrót gospodarki do stanu stabilności makroekonomicznej i zrównoważonego wzrostu gospodarczego.

Zaproponowane w Pani petycji rozwiązania (tj. m.in. druk pieniądza na pokrycie dodatkowych wydatków) mogą nasilić procesy inflacyjne, które z kolei mogą niekorzystnie oddziaływać na rozwój gospodarczy. Wzrost wydatków publicznych finansowany za pomocą nadmiernej emisji długu publicznego może wywołać negatywne skutki w postaci obniżenia ratingu (wzrost kosztów finansowania) oraz obniżenia tempa wzrostu gospodarczego. Pożyczając pieniądze na rynku (emisja obligacji i innych papierów wartościowych, zaciąganie kredytów i pożyczek) budżet państwa konkuruje w istocie o te środki z sektorem prywatnym. W związku z powyższym, nadmierne potrzeby pożyczkowe budżetu państwa skutkować mogą pogorszeniem warunków, na jakich przedsiębiorcy mogą pozyskać finansowanie zewnętrzne.

Wśród podmiotów, które miałyby otrzymać wsparcie finansowe w postaci „dodatkowej subwencji”, wskazała Pani m.in. jednostki samorządu terytorialnego. Podkreślić należy, że poziom dochodów jednostek samorządu terytorialnego zależy nie tylko od wysokości środków otrzymywanych z budżetu państwa, ale również od decyzji podejmowanych przez władze samorządowe w zakresie dochodów własnych (np. możliwość ustalania przez gminy stawek w podatkach lokalnych).

Warto przy tym wskazać, że od 1 stycznia 2004 r. źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego oraz zasady ustalania i gromadzenia tych dochodów, a także zasady ustalania i przekazywania subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego oraz dotacji celowych z budżetu państwa określa ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1453). Ustawa ta reguluje zasady ustalania i przekazywania części subwencji ogólnej dla gmin, powiatów i województw samorządowych oraz przewiduje, że subwencja ogólna zarówno dla gmin, jak i dla powiatów składa się z części wyrównawczej, równoważącej i oświatowej, a dla województw samorządowych – z części wyrównawczej, regionalnej i oświatowej. Część wyrównawcza subwencji ogólnej, w zakresie kwoty podstawowej, przysługuje tym jednostkom, których dochody podatkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca są niższe od ustawowo określonego poziomu. Ponadto, jednostki, które spełniają dodatkowe kryterium (mała gęstość zaludnienia w przypadku gmin, bądź wysoka stopa bezrobocia w przypadku powiatów) otrzymają kwotę uzupełniającą. Część równoważącą subwencji ogólnej otrzymują jednostki samorządu terytorialnego, które spełniają ustawowo określone kryteria (np. długość dróg, wydatki na dodatki mieszkaniowe). Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego jest ustalana w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych. Ustalenie wysokości tej kwoty subwencji dla każdej jednostki samorządu terytorialnego następuje na podstawie algorytmu, określonego przez Ministra Edukacji Narodowej. Stosownie zaś do art. 7 ust. 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu

terytorialnego, o przeznaczeniu środków otrzymanych z tytułu subwencji ogólnej decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Jednostki samorządu terytorialnego mają więc swobodę w decydowaniu o przeznaczeniu tych środków. Obowiązujący system finansowania samorządów, na który – zgodnie z art. 167 Konstytucji RP – składają się dochody własne oraz subwencje ogólne i dotacje celowe z budżetu państwa, poczynając od 2004 roku, dostarczał samorządom rokrocznie wyższych dochodów. Z porównania głównych składników dochodów gmin, powiatów i miast na prawach powiatu wynika, iż w okresie 2004 - 2016 dochody własne tych jednostek samorządu terytorialnego wzrosły o 131,6%, dotacje celowe z budżetu państwa (na zadania własne i z zakresu administracji rządowej) o 193,2%, a subwencje ogólne o 70,1%. W tym samym okresie dochody budżetu państwa ogółem wzrosły o 101,4%, a dochody gmin, powiatów i miast na prawach powiatu ogółem o 136,8%. Po reformie samorządowej, ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego zapewniła dochody niezbędne do realizacji zadań publicznych, przekazanych samorządom.

Biorąc pod uwagę powyższe, a także obowiązujące rozwiązania prawne, w ocenie Ministerstwa Finansów, trudno jest znaleźć uzasadnienie dla stworzenia nowych instrumentów wsparcia finansowego wymienionych w petycji, w szczególności w kontekście celowości wydatkowania środków publicznych zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Odpowiadając na drugą, przedstawioną przez Panią w petycji sugestię, zauważenia wymaga, że obowiązujące przepisy umożliwiają wprowadzenie dodatkowego obciążenia mieszkańców danej jednostki samorządu terytorialnego na rzecz tej jednostki. W referendum lokalnym mieszkańcy gminy mogą wyrazić swoją wolę (głosowanie) w sprawie samoopodatkowania się mieszkańców na cele publiczne mieszczące się w zakresie zadań i kompetencji organów gminy.

W tej części petycji poruszono również kwestię dotyczącą zakupu autobusów elektrycznych. Wskazać zatem należy, że Program Rozwoju Elektromobilności to jeden z głównych elementów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, czyli planu rozwoju polskiej gospodarki na najbliższe lata. Elektromobilność jest również przedmiotem polityki transportowej polskich miast. W dniu 20 lutego br. podpisano listy intencyjne dotyczące zakupu przez samorządy (w sumie 41 miast i gmin) do 2020 roku aż 780 autobusów elektrycznych. Inicjatywa ta znalazła się pod auspicjami Związku Miast Polskich. Obecnie po ulicach polskich miast jeździ 31 autobusów elektrycznych: 20 w Warszawie, 6 w Krakowie, po 2 w Jaworznie i Inowrocławiu i 1 w Lublinie. W ramach programu Elektromobilność uruchamianych jest szereg inicjatyw konkursowych. Jedną z nich jest ogłoszony 25 stycznia 2017r. Program Bezemisyjny Transport Publiczny. To jeden z elementów działań w ramach rządowej Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju w zakresie pojazdów zero- i niskoemisyjnych, realizowanych przez współpracujące ze sobą Ministerstwa: Rozwoju, Energii, Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Środowiska. Na początku lutego br., Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości ogłosiła konkurs z Programu Inteligentny Rozwój – Badania na rynek. Jeden z naborów jest skierowany wyłącznie do firm z sektora elektromobilności. Przedsiębiorcy mogą starać się o 50 mln zł na uruchomienie linii produkcyjnej dla nowych technologii lub nowych usług. Dodatkowo, dzięki

1,5 mld zł z Programu Polska Wschodnia miasta takie jak: Białystok, Kielce, Lublin, Olsztyn i Rzeszów otrzymały szanse na realizację 14 inwestycji rozwijających ekologiczną komunikację miejską, wartych łącznie 2,1 mld zł. Wnioski o dofinansowanie wszystkich projektów zostały już złożone. Pierwszą umowę o dofinansowanie podpisał Olsztyn.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że obecnie trwają prace nad projektem ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych. Zakończono uzgodnienia międzyresortowe i konsultacje publiczne dotyczące ww. projektu. Więcej informacji na temat strategii Rządu dotyczącej rozwoju elektromobilności w Polsce oraz postępu prac nad ustawą o elektromobilności można uzyskać w drodze kontaktu z Departamentem Innowacji i Rozwoju Technologii w Ministerstwie Energii.

Z upoważnienia Ministra Rozwoju i Finansów

DYREKTOR
Departamentu Polityki Wydatkowej

Katarzyna Szarkowska